

SLOVENSKI NAROD.

časja tak dan srečer, izmed nedeljs in praznika, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele na vse leto 15 gld., na pol ista 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom sa vse leto 18 gld., sa četr leta 8 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor pošiljanja znata.

Za oznalila plačuje se od štiristopnajsetkrat po 6 kr., če se oznamilo jedenkrat tisk, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tisk.

Dopisi naj se izvise frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. u. občinstvo ujudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo poteka koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“
velja za Ljubljanske naročulke brez pošiljanja na dom:
Vse leto . . . gld. 18 — Četr leta . . . gld. 8-80
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . 1-10
za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,
30 kr. za četr leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Vse leto . . . gld. 15 — Četr leta . . . gld. 4 —
Pol leta . . . „ 8 — Jeden mesec . . . 1-10
Naročuje se lahko s vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotedne naročilo.

Upravljanje „Slovenskega Naroda“.

Čuvajmo značaj naše domovine.

Že neštevilnokrat smo ožigosali postopanje poštnih uprav glede narodne ravnoopravnosti. Leta in leta se že poganjamo za dvojezične tiskovine, napise in pečate pri poštah in brzojavah, dosegli smo, da se je centralna uprava že opetovano moral glede teh zahtev izreči v načem zmislu, a vzhic temu se razmere še niso nič premenile. V pokrajinh, koder nima naš narod odločilne veljave, so dvojezični napisi pri poštah in brzojavah uvidih neznani — naj omenimo samo Trst — dvojezične tiskovine se težko dobe, poštni pečati pa so celo ponekod na Kranjskem samonemški.

Poštni upravi v Trstu in v Gradi postopata v tem oziru povsem sistematično. Njiju namen je oditen: odpraviti hočeta dvojezične napis in je nadomestiti s samonemškimi ali samoitalijanskimi. Na ta smotter delata energično in brezobzirno, ne meneč se niti za intencijo osrednje vlade, niti za nevoljo v svojih narodnih čutilih užaljenega prebivalstva. Prišlo je že tako daleč, da je sedaj pri poštnih in brzojavnih uradih na Slovenskem mnogo manj dvojezičnih pečatov, nego jih je bilo še pred leti.

Jasno je, kaj hočajo merodajni krogi s tem doseči: Kazati svetu, da so slovenske dežele prav

za prav nemške, da slovensko prebivalstvo v teh krajih nima ne upliva ne ugleda, ker se sme njen jezik prezirati, da so te pokrajine že izgubile svoj slovenski značaj.

V novejšem času se uvajajo nove vrste pečati. Nekateri pošte na Slovenskem jih že imajo, in sicer so ti pečati samonemški, dasi imajo prav iste pošte tudi še dvojezične pečate. Vidi se torej, da postopata prizadeti poštni ravnateljstvi res dosledno in sistematično zoper dvojezične pečate.

Potom peticioniranja na poštni ravnateljstvi se nič ne doseže. Poštno ravnateljstvo se v takih slučjih vedno izgovarja, da se morajo prošnje za dvojezične pečate takrat vlagati, kadar se naroči novi pečati, prav kakor da vsaka občina ve, kdaj se zdi to poštni upravi potrebno. Treba bode torej misli na veliko akcijo, na energičen korak, kateri naj ima namen, zagotoviti, da bo poštna uprava spoštovala naše jezikovne pravice. Inicijativa v tem oziru pristoja našim poslancem.

A tudi sami moramo koncentrirati vse moči na to, da čuvamo slovenski značaj naše domovine in skrbeti, da spozna to tudi ves svet. V tem oziru stori lahko vsakdo nekaj. Posnemajmo v tem oziru Čehe, Madjare in Italijane. Vsi zavedni Slovenci naj bi rabilo dosledno vedno samo slovenske tiskovine, seveda, koder je to dovoljeno. Tisti laški, češki ali madjarski trgovci, obrtniki itd., kateri nimajo samolaških ali samočeških tiskovin za svojo rabo, so že redki, dočim mislijo v nas skoro vsi, da smejo svoja pisma pisati le na papir, na katerem je njih firma natisnjena vsaj v obeh jezikih. V tem oziru se mnogo greši, a čas bi že bil, da se temu konec naredi, kakor tudi dvojezičnim napisom itd. Če slovenski trgovec ali obrtnik v Trstu, v Celovcu ali v Mariboru napravi dvojezični napis, mu tega nihče ne zameri, ker je v tistih mestih slovenski živelj v manjšini, toda drugod, koder živé Slovenci ali nepomešani ali v večini, tam je dolžnost vsakega Slovenca imeti samoslovenske napis, pečate itd. O tem bi se dalo pisati še mnogo, a za danes zadoščaj le še pripomja, da bi morali Slovenci po vzgledu Madjarov rabiti vedno in jedino slovenska krajevna imena. Tudi če pišemo v nemškem jeziku v nemške kraje, ne smeli bi pisati „Laibach, den

30 November“, nego jedino „Ljubljana, den 30. November“, a tudi naslove bi morali pisati samo v slovenskem jeziku, naj je pismo tudi nemško ali laško, a prejemnik Nemec ali Lah.

Fikcija, katera se uradnim potom vzdržuje in razširja po vsem svetu, da so naše slovenske pokrajine že ponemčene, se mora razpreti, a vsakega zavednega Slovenca dolžnost je, da kolikor more paralizuje na ohranitev te fikcije mereča postopanje javnih oblastev in skrb, da se ohrani slovenski značaj naše domovine.

Državni zbor.

Na Dunaju, 28. novembra.

V današnji seji se ni dognala razprava o regulaciji plač visokošolskih profesorjev, nego se bo morala nadaljevati v pondeljek. Ker bo razprava bržas trajala celo sejo, morala bo zbornica o predlogi glede ustavovitve fidejkomisa kneza Czartoryskoga razpravljati v včerni seji, katera je napovedana za pondeljek, predloga o berzni davku pa se odloži zopet na nedoločen čas in pride najbrž šele v pruhodnosti zbornici zopet na dnevni red, zakaj vladu zahteva, naj se na vsak način začne v tork proračunska razprava.

Predlogo o uredbi plač obrtniških profesorjev je zbornica vzprejela po kratki, ne važni razpravi brez premembbe, cziroma s premembbo, da stopi zakon v veljavo, kadar se razglasiti.

Potem se je začela velika debata o uredbi plač visokošolskih profesorjev. V tej razpravi sukal so se vsa izvajanja krog predloga, naj se podržavi kolegnina. Vseučiliški profesorji imajo sedaj dosti nižje plače, nego uradniki istega činovnega razreda in sicer, ker se je pri sklepanji dotočnega zakona predpostavljalo, da bodo kolegnine to nadomestile. Nekateri dunajski vseučiliški profesorji imajo res lepe dohodke, ker jim kolegnina mnogo nese, a večinoma daje kolegnina le majhne dohodke. Mej vseučiliški profesorji jih je bilo le 122, ki so imeli l. 1894/95 dokodkov iz kolegnine po 1000 gl. ali več, a na filozofičnih in teologičnih fakultetah imeli so nekateri profesorji iz kolegnine dohodkov po 5 gld., po 6 gld. in po 7 gld. Tem razmeram se hoče zdaj narediti konec in sicer na ta način,

Listek.

Taki-le so . . .

(Spisal J. A. Možin.)

I.

Lipovčanje so menda ravnikar povečerjali. Tu pa tam se je pokazal ponosen gospodar, v levi roki dišečo portoriko ali dolgo viržinko, v desni leseni zobotrebec. Počasi, mogočno je korakal po trgu do kavarne, pred vrati malo postal si še par-krat krepko pobezel mej zakajene zobe, odvrgel z nepopisno lahkoto umazano bezalo in ustoplil samozavestno v elegantno trško kavarno z zanemarjenim markerjem in neukusno, čorbasto kavo.

Na klopek pred bišami se je zbiralo starejše trško ženstvo. Skrivnostno je obravnavalo najgorše novosti, kritikovalo s „perečim sarkazmom“ mlajšo zaljubljeno generacijo, zbadalo se kar povprek: češ, ta premašo pazi na svojo doraso hčer, ona preveč razvaja razposajenega sina . . . zraven pa motrilo s prežečimi, kalnimi očmi mimoidoče zaljubljence, iščoč vedno nove interesantnejše hrane brez zobi s svojim čelustim.

Iz krčm in gostilnic se je čulo nevbrano popvanje pripravljenih trških fantov; iz Špecarijskih

prodajalnic pa hričavo surovo krohotanje, odgovori še surovejšim dovitipom.

Malo doli od glavarstva je stala krasna, dvo-nadstropna hiša Rožetova. Nad prodajalnico v prvem nadstropji je bilo na stežaj odprto troje oken razsvetljene dvorane.

Skozi nje razlegali so se po tihem Lipovcu mehki, ubrani akordi klavira. Zraven je pripeval nežen, polnodoneč ženski glasek:

Oblaček ti ovčica bela!
Po nebu plavaj mi naprej;
Pogledi, kaj mi dragi dela,
Da ga pozdravljam, mu povej

In ko je prenehal, razlegali so se po tih noči še vedno burni, razkošni akordi — naglo, vedno nagleje in burneje; dokler jih ni zamoril krepak, poln končen akord.

Klavir se je z močnim udarcem zaprl.

Tam doli čez cesto pa je slonel mladenič abiturient, srednje šibke postave, z bledim golobradim obličjem in mehkimi temnorjavimi kodri.

Mrzlično mu je drhtelo in trepetalo mlađe srce, žareče, temne oči so mu bile krčevito vprte v srednje razsvetljeno okno, kjer se je sedaj pa sedaj zganila senca kdrovate dekliške glave.

Hipoma pa je nastala tema gori v sobi; lažki,

poskakujoti koraki so se začuli, vrata so se odprla in koj zopet zlepotnila.

Globok vzdih se je izvil mladeniču iz prsi; žalostno si je pogladil potno čelo in počasi odkorakal mimo hiše.

Tu pa je nenadoma začul od Rožetove hiše sem odpiranje durij. Srce mu je burno vztrepalo, roka mu je bipno poletela iz žepa na vroče lice, kjer so mu vznemirjeno udarjale mišice krog malih polnih ušen.

Na cesto je priskakljalo vitko, šestnajstletno dekle; za njo pa se je skrbno ovijala v mehko perlerino njena dva leta starejša sestra, močnejših, oblejih oblik in temnejših las.

Klanjam se, gospod Vladko, klanjam se! hitela je mlajša, zapazivši vznemirjenega mladeniča.

„Klanjam se gospica!“ momljal je on.

„Torej ponudite mi vsaj roko, gospod Vladko! — Oh, vendar . . . kako mrate biti taki?“ vzkliknilo je dekle, oprijemši se ga.

„Gospod Vladko brez zamere; vi ste vendar grozno dolgočasni!“

„Ali, lepo vas prosim, milostljiva gospodična . . .“

(Dalje prih.)

da se profesorjem plača primerno zvišajo, kolegina pa se podržavi. Na ta način se bude izravnala sedanja nejednakost dohodkov.

Razne nemške stranke se upirajo podprtju kolega. Poglavitni uzrok jim je to, da odslej profesorji iz Nemčije ne bodo radi hodili v Avstrijo, ker jim odidejo lepi dohodki, kateri jim daje na Nemškem kolegina. Za Nemce je to res važna stvar, kajti sami ne producira toliko moči, da bi mogli vzdržati naše visoke šole na sedanjem nivoju, ako izostanejo profesorji iz Nemčije, vrh tega pa je tudi v nacionalno-političnem oziru delovanje iz Nemčije došlo profesorjev kako važno. V tem zmislu sta govorila liberalci dr. Menger in protisemitski posl. dr. Pattai, dočim je naučni minister baron Gantsch v daljšem, res zanimivem govoru se potegoval za jednakopravnost vseh visokih šol, nemških in tudi nemških, zlasti pa se je pritrjevalo njegovi trditvi, da je podprtje kolega primerno avstrijskim razmeram. Posl. dr. Roszkowski je opozarjal, da bodo podprtje kolega vsem manjšim vseučiliščem na veliko korist.

Koncem seje se je unel hud boj zaradi dnevnega reda prihodnjih seji. Kronawetter, Pernerstorfer in nemški nacionalci so zahtevali, naj se z dnevnega reda odstavi predloga o ustanovitvi filijalne komisije kneza Czartoryskoga in mesto nje postavi na dnevni red borzni davek, ali prodrli niso. Zbornica je sicer sklenila, da naj se koj po predlogi o Czartoryskemu filijalnu postavi na dnevni red borzni davek in predsednik je tudi obljubil, da se predloga o borznem davku reši mej proračunsko razpravo, a tega ne verjams nihče.

Prihodnja seja bo v ponedeljek.

V Ljubljani, 30. novembra.

Občna volilna pravica na Hrvatskem. V proračunskem odseku hrvatskega sabora je poslanec Jakčin predlagal, naj se premeni saborski volilni red in upelje občna volilna pravica. Ban je pa odgovoril, da ne kaže preminjati saborskega volilnega reda, ker sedanji volilni red še ni star in poleg tega se pa tudi ne ve, če je občna volilna pravica pravo sredstvo, da se izve pravo narodno mnenje. Seveda ban se boji, da bi potem se pokazalo narodno mnenje, katero bi banu ne ugajalo. Pri občni volilni pravici bi s pijačo ne mogla vlada tako uplivati na volilce, kakor dela sedaj. Tolično denarja vlada tudi nima na razpolago, da bi mogla vse močno prebivalstvo napojiti. Drugače je pa vlada zmaga pri občni volilni pravici jako dvomljiva.

Ogerski prestolni govor in unanja politika. Nemalo senzacijo je to vzbudilo, da se v ogerskem prestolnem govoru nič ne omenja unanja politika. To je tem bolj čudno, ker se je občno pričakovalo, da se prestolni govor kaj izreče o Bismarckovih razkritijih. Tudi gleda orientalske politike bi bili pričakovali v prestolnem govoru kakega pojasnila. Nekateri listi sodijo, da se je dočni odstavek izpustil, ker je unanji položaj skrajno kritičen in se je slednji čas batil kacih resnih konfliktov. Tako tolmačenje seveda vznemirja prebivalstvo, posebno ker je položaj v orientu zares precej težaven in menda velevlasti še sedaj niso naše nobene poti, kako bi naredile konec zmešnjavam v orientu. Poroča se vedno iz Čerkega o odločnih korakih, katere so storili veleni poslaniki, a uspehov tako odločnih korakov ni čutiti.

Banffy in Falk. Falk je izstresel vso svojo jazo v „Pester Lloyd“, ker ga baron Banffy še ni priporočil, da bi bil povzdignen v plemeniti stan. Hudo je kritikoval prestolni govor, katerega je seveda sestavila vlada. „Pester Lloyd“ se zdi, da je prestolni govor sploh dolgočasen, kakor kak trgovski inserat. Še celo trgovci se potrudijo, da svoja naznanila pričnejo v malo lepsi stilistiki. Potem se pa tudi izpodnika ta list nad tem, da se v prestolnem govoru vnanja politika niti z jedno besedo ne omenja. Ta članek je vzbudil veliko senzacijo, ker je Falk precej upiven član vladne stranke in je „Pester Lloyd“ še nedavno jel iz vladnih jaslij. Falk boste pač skušali tudi v zbornici vladu delati neprijetnosti. V koliko se mu boste to posrečilo, se pač ne ve. Poslanci, ki so voljeni z vladno pomočjo, se morda ne bodo upali nastopiti proti baronu Banffyu.

Razdelitev Turčije. Avstrija in Rusija sta se ne domenili o takih delitvih Turčije, da bodo Rusija večino turških posestev v Aziji, Avstrija se pa raz-

tegne do Soluna. Italija dobri Albanijo, Francija Srujo in Anglija pa ostane v Egiptu. Carigrad se proglaši za svobodno mesto in proglaši svoboden prehod skozi Dardanele. Nam se dozdeva, da so to najbrž le časniške kombinacije, če tudi bi ne bilo čudno, ko bi v Peterburgu se zares že bili prepričali, da se bolni Turčiji pomagati ne da, in je najbolje, da se ž njo naredi konec. Verjetno se pa nam ne zdi, da bi Rusija pri razdelitvi Turčije polnoma prezrla Črnogoro, ko je vendar pokojni car imenoval črnogorskega kneza najboljšega prijatelja Rusije in zadnji čas celo rodbinske vezi vežejo carski dvor s črnogorskim knežjo rodbino, ker je jedna črnogorska princesinja soproga jednega ruskega velikega kneza.

Dopisi.

Z Dunaja, 22. novembra. (Občni zbor podp. društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) Tega zebra udaljilo se je letos mnogo več na Dunaju živečih Slovencev nego druga leta. Izmej gg. državnih poslancev prišla sta gg. V. Spinčič in Višnikar, ki sta bila preščeno sprejeta. Gospod predsednik Navratil pozdravlja je občni zbor, elito dunajskega slovenstva, ki stori vsa, da bi se olajšalo bedno stanje slovenskih visokošolcev na Dunaju. Mesto slučajno zadržanje g. tajnika J. Luzarja poroča g. podpredsednik Pukl o delodelovanju društva v preteklem letu. Najprvo omeni bridke izgube dveh udov, preč. kanonika K. Kluna in ustanovnega člana g. Viktorja Rösine, c. kr. notarja v Mokronogu. Častni jima spomil Odborovo delovanje je bilo v preteklem letu zelo težavno. Oglašilo se je toliko revnih dijakov, kakor še nobeno drugo leto. Da je društvo kolikor toliko ustreglo želi mnogočtevih prislicev, je zahvaliti v prvi vrsti slovenski požrtvovalnosti. Na večer darila je tudi letos oso slavnega deželnega zborna kranjskega — 200 gld. Slava mu! Mej temi je prvi premil. preč. knez in škof Livantinski dr. Michael Napotnik, potem gg. dr. Jernej Glančak, odvetnik v Mariboru, dr. Pavel Turner, pos. v Mariboru, dr. Jernej Suppanz c. kr. notar v Ljubljani, drž. poslanca vč. g. dr. Anton Gregorčič in g. V. Pfeifer, g. Ivan Perdan, predsednik trga zborovice v Ljubljani. Izmej denarnih naših zavodov so nekateri tudi letos društvu poslali znatna darila. Prva mej temi je sl. posojilnica v Mariboru; dalje sl. posojilnica okolice ljubljanske, družba sv. Cirila in Metoda, branilno in posojilno društvo v Ptoji, ter sl. posojilnici v Omožu in Vitanji. Neprecenljivih zaslug za društvo so si pridobili gg. poverjeniki, ki so v raznih krajih nabirali darove. Največ sveto je tudi letos nabral za bedno slovensko dijaštvu nentrudni gosp. France Dolenc, trgovec v Mariboru. Temu sledi dični rodoljubi g. Peter Kraigher, trgovec v Postojini, gosp. dr. Jos. Kolšek, odvetnik v Laškem trgu, g. dr. Jos. Goricki, odvetnik v Radgoni, g. dr. Anton Mihalič, zdravnik v Ljutomeru, g. Dragotin Habar v Celju, g. Tene Fiš na Vrhniku, vč. gg. Anton Vetrnik, kapela v Trbovljah in Anton Pipan, kapela c. in kr. moravice v Palju, gosp. pravnik Aleks. Šašek v Novem mestu, g. Alojzij Pavlin, živinozdravnik v Rogačcu, g. Ivan Munda, živinozdravnik v Brežicah. G. Milan Škerlj, pravnik je postal lepo sveto za ustanovnino. Slovensko časništvo si je tudi letos za to društvo steklo mnogo zaslug; osobito zahvalno je našma dnevnika „Slovenec“ in „Slov. Narodu“, pa tudi drugimi: „Domovini“ v Celju, „Slov. Gospodarju“ in „Süd. Post“ v Mariboru, „Soči“ v Gorici, „Edinstvo“ v Trstu, „Ljublj. Zvonu“ itd. Odbor šteje si še v prijetno dolžnost, izreči javno toplo zahvalo nekaterim svojim sodelovalcem. Prvi je društveni blagajnik vč. g. dr. Sedej, ki že šest let deluje z veliko unemo in izvanredno požrtvovalnostjo za blagajništvu. Dvorni in sodni odvetnik g. dr. Klement Seshun koristi društvo prenomo z modernimi svojimi nasveti; to leto je tuji že trikrat daroval denarja in zelo revnemu dijaku tudi oblike. V odboru bodo v bodoči težko pogrešali delavne sle g. dr. Karla Štreklja, ki je poklican za profesorja na vseučilišču v Gradec. Vrli ta mož deloval je pri tem društvu od početka, bil je marljiv njegov tajnik, blagi ta slovenski rodoljub storil je za društvo mnogo več, nego mu je dopuščalo raznovrstno njegovo strokovno delovanje. Javno gre tudi hvaliti g. prof. dr. A. Primožiča, ki daje revnemu dijaku obed. Da bi te dobrodelne četvorice zemlje goriške uspešno delovanje podpornem društvu bilo mnogim našim rodoljubom v izgled in izpodbujevanje! Potrebne informacije o bedi in vrednosti prislicev prejemata tudi letos odbor od vseučilišnikov, katerim gre hvala za to, da so le taki dijaki dobivali podpore, ki so jih res vredni in potrebni. Iz porocila vč. g. dr. Sedeja kot društvenega blagajnika je posneti: Ustanovina se je letos pomnožila za 75 gl. 30 nov. Osnovna glavnica znaša toraj 4615 gld. 37 nov. Prispevki rednih udov, dobročinkov itd. so znašali do 14. novembra t. l. 1138 gld. 2 nov.; obresti drž. vred. papirjev in hranilcih krajšic so znašali;

226 gld. 82 n. skupaj je društvo prejelo 1440 gld. 14 n. (lani 1054 gl. 99 n.) letos tedaj več 385 gl. 15 n. Podpor se je razdelilo v gotovini 811 gld., v znamkah obedenicah 680 gld. 70 n. Razni drugi stroški so znašali 83 gld. — vsega je društvo potrošilo 1574 gld. 75 n. (lani 1239 gld. 94 n., letos tedaj več 334 gld. 81 n.) Podpirancev je letos bilo 57 in sicer: 26 juristov, 13 filozofov, 5 medicincev, 8 tehnikov, 3 veterinarci, 1 slušatelj obrtnic stroške, 1 agronom. Po deželah je bilo naših podpiranci 41 iz Kranjske, 9 iz Štajerske, 6 iz Primorja, 1 iz Koroske. Odbor je imel 10 sej in sicer vsak mesec šolskega leta po 1 sejo; v teh se je ročilo 310 prošenj in sicer okt. m. 1895. l. 29. novembra m. 1895. l. 38. dec. m. 1895. l. 36; leta 1896. pa: januarjava 35, februarja 36, marca 37, aprila 20, maja 35, junija 33, julija 11. — Vsakemu prosilcu pa odbor ni mogel vstreči. Podpore so dobivali le najpotrenejši in najvrednejši. Poročevalce zaključuje, da je skozi 6 let prepričal se o veliki potrebi tega društva, podpiranci so za podpore zelo hvaljeni, ko so dovršili svoje študije, prihajajo se zahvaljevat s trditvijo, da brez podpornega društva bi ne bili mogli zvršiti svojih študij. Končujé poročilo izjavila vč. g. dr. Sedej, da zaradi premnogih drugih, posebno stavovskih poslov mesto blagajnika ne more več prevzeti. Pregledovalec dr. Žiga Šešun poroča, da so pregledovalci blagajno in vse knjige pregledali in našli vse v najboljšem redu. G. blagajniku izreka se iskrena hvala za izvanreden vješčig trud. G. Pukl predlaga v imenu odbora, da se vč. g. dr. Sedej, ki je skozi 6 let opravil najvažnejšo službo v odboru za prevelike zasluge, ki jih je stekel za društvo, imenuje častnim članom, kar se vrši per acclamationem. Predsednik je bil zopet izvoljen dični starosta dunajskih Slovencev g. Ivan Navratil; blagajnikom pa je bil izvoljen na občno željo in srčno prošeo vseh udov, v imenu katerih je govoril g. dr. Marko, monsignor vč. g. Franc Jančar, župnik nemškega viteškega reda (Dunaj, I. Singerstrasse 7), kateremu naj se odslej blagovale pošiljati darila za podporno društvo. Drž. poslanec g. Višnikar povdarjal je v svojem govoru, kako naj slovensko dijaštvu skrb, da skoro zvrši svoje študije, ker je v vseh strokah na Slovenskem premovala naraščajoča. Dijaki naj v prvi vrsti delujejo za knjigami; nadzravil je marljivemu odboru.

Ivan Navratil †.

Neizprosna smrt nam je vsele zopet odličnega in rodoljuba in uglednega književnika, moža, ki je vse svoje življenje zvesto služil domovini in narodu ter si pridobil za svoj narod in njega kulturno napredovanje neprecenljivih zaslug, umrl je na Dunaju gospod Ivan Navratil.

Rodil se je Ivan Navratil dne 5. marca 1825. leta v Metliki. Ljudsko šolo je dovršil v Metliki in v Novem mestu, kjer je tudi obiskoval gimnazijo. L. 1843. je prišel v Ljubljano v tedanjo „filozofijo“, katero je zvršil leta 1845. Najprej se je odločil za duhovski stan in studiral nekaj časa bogoslovje, a ker ni čutil poklica za ta stan v sebi, poiskal si je službo in jo l. 1846. dobil. Služboval je nekaj časa pri dohodnem okraju uradu, l. 1847. pa je prišel k dež. sodišču, od koder je l. 1851. bil premeščen k najvišjemu sodišču na Dunaj, kjer je bil zadnji čas predstojnik pomožnih uradov, zajedno tolmač za slovenski in hrvatski jezik. Čitanje „Novic“ je v Navratilovem sreči obudilo zanimanje za slovenčino, njegovo narodao zavednost. V viharni dobi l. 1848. se je z vso navdušenostjo oklenil narodne ideje in deloval od tedaj zanjo z besedo in s peresom, kot tajnik „Slovenskega društva“ in kot pisatelj.

Za leta 1845. je vstopil v vrsto sotrudnikov, „Novic“, l. 1848. pa je osnoval časopis „Vedež“, namenjen v prvi vrsti mladini pa tudi odraslim. „Vedež“ je izhajal tri leta. Bil je izvrstao urejevan in pisan v lepi slovenščini. Največ sestavkov je poteklo iz Navratilovega peresa. Mučno dobrih poučnih in zabavnih spisov je Navratil priobčil v svojem listu tudi životopise odličnih Slovencev in Slovanov, tako životopis Vodnikov, Kopitarjev, Čopov, Valvazorjev itd. priobčeval jezikovne drobtinice in popisoval stare slovenske običaje. „Vedež“ je moral prenehati, ker ni imel dovolj naročnikov. V tem času je Navratil tudi marljivo sodeloval pri Cigaletovi „Sloveniji“ in Janežičevi „Slovenski Beči“ in izdal v nemškem jeziku sodni uradnik namenjeno slovincu, naslovljeno „Kurze Sprachlehre mit einer möglichst vollständigen Schreibweise der slowenischen Sprache, einem rechtpraktischen Anhange, enthaltend verschiedene Formulare und ein deutsch-slowenisches und slowenisch-deutsches Wörterbuch der nothwendigsten Kunstausdrücke aus der Straf.-P. O. vorläufigh für Gerichtsbeamte“. Navratil e po svoji pressi na Dunaj marljivo nadaljeval

svoje jezikovne študije in redno sodeloval skoraj pri vseh slovenskih in tudi nekaterih čeških listih. Imel je jedenkrat neprijetnosti, ker so v uredništvu „Politik“ izstaknili neki njegov dopis. Pomagal je Antonu Janežiču pri spisovanju slovarja in slovnice, podpiral Miklošiča pri sestavi staroslovenskega slovarja, popravljal slovenske šolske knjige in sodeloval pri Čigaletovi slovenski juridično-politični terminologiji. Podpiral je nadalje Bleiweiss pri sestavljanju slovenskih beril za prve štiri gimnazijске razrede in sam sestavil berila za višje gimnazijске razrede, katerim je Miklošič posodil svoje ime.

V letih 1852. do 1853. je Navratil v „Novicah“ opisoval „Življenje slavnih Slovanov“ in priobčil več jezikovnih črtic, leta 1856. pa je obdelal na Dunaju znamenito jezikoslovno delo „Beitrag zum Studium des slavischen Zeitwertes aller Dialecte, insbesondere über den Gebrauch und die Bedeutung der Zeitformen in Vergleichung mit den klassischen und modernen Sprachen“. To delo je kot izborna jezikoslovna študija obča priznano, kajti v njem je Navratil razbistril svojstvo in rabe dovršenih in nedovršenih glagolov.

Včas obsežnim svojim jezikoslovnim študijam pa je Navratil ostal marljiv sodelavec „Novic“, katerim je postal zvest sodelavec do Bleiweisove smrti, „Glasnika“ in „Učiteljskega Tovariša“, pisal za „Vodnikov spomenik“ in za „Večernice“ ter „Koledar“ Mehorijske družbe in l. 1871. hotel tudi sestaviti Wolfsovega slovarja slovensko-nemški del, a stvar se je razbila, predno se je Navratil dela lotil. Tudi „Matica Slovenska“ je bil Navratil marljiv podpornik. V njenih „Letopisih“ je priobčil marsikatero zanimivo razpravico, zadnja leta je pojasnjeval obširno narodne običaje in vrže. Nabral je tako mnogo gradiva, katero je bilo največ doslej neznano. Poleg njegove razprave o glagolu so ti spisi najvažnejši mej njegovimi deli ter imajo stalno in toliko večjo vrednost, ker so pisani kritično. V „Kopitarjevi spomenici“ je Navratil priobčil dragocen donesek k življenjepisu tega velikega Slovence, v „Spomenici o šeststoletnici habsburške vlade na Slovenskem“ pa razpravo o znanem čebelarji Janši. L. 1881. je izšlo tudi Miklošičeve berilo za osmi gimnazijski razred, katero je uredil Navratil. Tudi v „Kresu“, „Ljubljanskem Zvonu“ in „Dom in Svetu“ je Navratil priobčil nekaj manjših spisov. Vidi se torej, da je Navratil bil jeden najnadarjenejših in najmarljivejših slovenskih pisateljev.

Hvalažno se narod slovenski ob novem grobu spominja pokojnikovih zaslug in obrani umrlemu pisatelju vedno časten spomin. Slava Iv. Navratilu!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30 novembra.

— (Tržaško „Edinost“) tudi v nedeljski številki veseli, da je, malo poučena, zavezala tako velenačelno stališče zastran gospoda T., mestno-hranilničnega uradnika. Sklicuje se na „Soč“ in pa na neke podpise z Dunaja. Mi jej ne kramimo veselja, če hoče tudi tu svoj „prav“ imeti. Ne moremo si pa kaj, da je ne bi opozarjali na zadajo številko „Slov. Leta“. Ta je tako moder, da o T.-ovi aferi popoloma molči! On pač ve, da se od blizu stvar vidi vsa drugačna. Zopet: »sapieni sat!«

— (Reportoir slovenskega gledališča.) Jutri se bo drugič predstavljal Sudermannov igro-kaz „Dom“, kateri je pri premieri dosegel tako popoln uspeh, kakor malenkatera igra. Zoper ta igrokaz se je oglašil „Slovenec“. Z veseljem mu priznamo, da je postopal jako lojalno. Naznani je brez opomnje, da se bo ta igra predstavljala in po predstavi izreklo o njej svoje mnenje, katere pravice mu nihče ne misli prikrajševati. Zdi se nam pa, da je „Slovenec“ sodil igro samo po tem, kar je o njej čital, zato v njegovo poročilo so se utihotapile zmote, katere bi se mu ne bile primerile, da je igra videl na našem odu. V posamičnosti „Slovenčeve“ kritike se ne moremo tu spuščati, a kdor želi spoznati, v katerem oziru se je „Slovenec“ smotil, tisti primerjaj „Slovenčeve“ poročilo z našim, in vse mu bo jasno. Sicer pa je pri vsaki igri odločilno, kako se predstavlja. Stistar se je nekoč čudil, da se pri ras brez ugovora igra „Mam'zelle Nitouche“, čudil se je, ker ni vedel, da se igra vse drugače nego v Jožefovem gledališču na Dunaji, takonamreč, da jo more in sme gledati vsak Alojzijevičnik. Takisto je tudi z „Domom“. Ta igra je naredila pot okrog sveta, je priznana kot veleinte-

resantna in jedna najznamenitejših modernega repertoira, vodstvo slovenskega gledališča je torej le izpolnilo svojo dolžnost, da jo je spravilo na oder. Naše gledališče je sedaj že na takem nivo u in tudi občinstvo je že tako, da pri izbiranju novitet ni smeti prezeti dela, ki je doseglo tako fenomenalen uspeh, kakor „Dom“, tem manj, ker mora vodstvo pri sestavljanju repertoira vedno misliti tudi na — blagajnico.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj sta bili v našem gledališču kar dve predstavi in obe sta bili prav dobro obiskani. Popoludne se je igrala bajna igra „Snegulčiča in škratje“ in to s povoljnim uspehom, zvečer pa se je — zadnjikrat v tekoči sezoni — pela opera „Faust“. Pri tej predstavi je bilo sicer tu in tam zapaziti neke negotovosti, v celoti pa je bila jako dobra in je občinstvo tudi vse soliste opetovano odlikovalo z živahnim pleskanjem.

— („Slovenska Matica“) S prvim decembrom t. l. počenši je pri „Slovenski Matici“ vsak dan, izmahi nedelje in praznike, uradna ura za stranke od treh do štirih popoludne.

— (Pevsko društvo „Ljubljana“) preseli se danes v svojo novo društveno sobo v „Narodnem domu“ pri tleh na desno. Jutri vrši se otvoritev iste s prvo pevsko skušnjo in pevskim „jorifikom“ v „Narodnega doma“ gostilniških prostorih, kamor se vabijo podporoi članji in prijatelji petja. Društvo ustanovilo je zopet mesečni zbor, katerega člani imajo v ptek ob 8. uri zvečer prvi sestanek v društveni sobi.

— (Zaradi motenja vere) aretoval se je včeraj zvečer A. S., posestnik in z Viča, ker je v franciškanski cerkvi mej pridigo bil pokrit in kadil smodko.

— (Pobalinstvo) V noči od 28. na 29. t. m. so nezvani zlikovci v Latermanovem drevoledu vobili tri svetulke, podrlji jeden mostič in prelomili dve mladi brezi.

— (Izgrad) Kamnoseška pomočnika Ferdinand P. in Josip D. napadla sta sinoči pred Šurčevim gostilnino v Kolodvorskih ulicah z nožem delavca Angelo Gorjupa in Janeza Rometa, ker sta jih le ta zaradi neplačanega zavžitka odstranila iz gostilne. August Gorjup in Janez Roma sta bila le na obleki poškodovana. Nspadalca sta bila aretovana.

— (Poskušen ulom) Franc Praprotnik, bližni posestnik v Vodmatu, zasadič je včeraj ponovil Franceta Primožiča, ko je hotel ulomiti v njegovo hišo. Franc Primožič je pobegnil.

— (Imenovanje) Podnčitelj na Humu gosp. Avguštin Sabec je imenovan učiteljem na c. kr. rudarski šoli v Idriji.

— (Iz Borovnice) se nam piše 29. nov.: Včeraj počastili so nas trije gospodje iz — Berlina ter se nstantili v restavraciji pod kolodvorom. Krčmarji rekli so, da so hoteli izstopiti v Ljubljani, a so se zpeljali v Borovnico. Sodti po njih opravili, pripadali so r okodelskemu stanu. Ker se pa te trojici iz „reicha“ ni kar nič mudilo nazaj v Ljubljano, dasi bi se bili lahko takoj povrnili, se je to zdele tukajšnjemu stražmojstru malo sušljivo, zatoraj jih je šel obiskat, in kmalu so obstali, da se niso zpeljali, ker sploh nobenih voznih listov imeli niso, marveč rekli so, da so se v Berlinu prav pošteno napolili in so se, ne vedoč kedsaj in kem odpeljali malo sveta pogledat — za kratak čas. Ker se tudi z takimi dokumenti niso skazati mogli — le jeden je imel delavske bukvice — moral so radi ali ne radi iti v spremstvu orožnika k vrhniškemu okraj neum sodišču, kjer se bode konstatovalo je bilo li njih potovanje res brez namena — ?

— (Županstvo v Št. Rupertu) nas prosi konstatovati, da Karol Detela, o katerem smo te dni poročali, ni rojen v Št. Rupertu, pač pa ima tam domovinsko pravico.

— (Slovensko uradovanje.) Občinski zastop na Slatini na južnem Štajerskem je sklenil, da bo odslej uradoval samo slovenski. Slatinski občinski zastop je s tem sklepom storil samo svojo narodno dolžnost, a, žal, da je še mnogo občin, katere so sicer v slovenskih rokah, katere imajo zavedne, narodne župane, uradujejo pa izključno nemški. Takih občin je še na Kranjskem in na Štajerskem in zadnji čas bi že bil, da se tem zgolj iz komoditete in razvade izvirajočim razmeram naredi konec. Prva dolžnost vsakega narodnega občinskega zastopa je, uvesti izključno slovenško uradovanje.

— (Nezgoda) Piše se nam z dne 28. t. m.: Čavaj Anton Sovre bil je na tiru mej Židanom mostom in Hrastnikom včeraj opoludne od lokomotive tovornega vlaka tako nesrečno zadet, da je na sosednem tiru nezavesten obležal. Poškodoval se je močno na glavi in si pretrsel možgane, tako da ga je bilo treba prepeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

— (Vipavska železnica.) Slovenski konzorcij za zgradbo vipavske železnice je že vložil prošnjo za koncesijo. Potreben denar je zložen, a

kar je pomenljivo: od samih slovenskih občin in zasebnikov v Vipavski dolini. Kot podjetniki za zgradbo železnice so se oglašili gg. Gorup, L. Bolko in F. Hueljak.

— (Hrvatsko slovensko veterinarsko društvo „Tomislav“ na Dunaju) je na svojem občinem zboru dne 20. t. m. izbralo naslednji odbor: Pavel Škomrlj, podpredsednik; Makso Schlumpf tajnik; Ivan Aichmajer, blagajnik; Ilija Milošević kujžničar; Andrej Štiglje, namestnik; Štefan Mitač in Jos. Jakšić, revizorja. Zajedno je občni zbor izrekel zahvalo vsem društvenim podpornikom in tistim uredništvom, katera pošiljajo dražtu svoje liste brezplačno.

— (Razpisane službe.) Na štirirazredni ljubski šoli v Marija potj. četrto učno mesto z dohodki IV. plač. razreda in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 10. decembra okr. šolskemu svetu okolice ljubljanske. — Na jednorazredni ljubski šoli v Zalogu mesto učitelja in voditelja z dohodki IV. plač. razreda, funkcionalno priklado 30 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 12. decembra okr. šolskemu svetu v Kamniku. — Podačiteljsko mesto na Humu blizu Ormoža, III. plač. razred, prosto stanovanje s potrebnim pohištvo in tri m² drž za kurjavo je do 25. decembra t. l. razpisano provizorično event. defititivno. Prošnje na krajni šolski svet na Humu pošta Ormož.

* (Koliko se porabi na papeževem dvoru.) Razni listi javljajo, da je bil te dni predložen papežu proračun o dohodkih in o troških za njegov dvor. Troški so proračunjeni na 7 500 000 lir, dohodki pa na isto toliko.

* (Sam na ladjici okrog sveta.) Dandanes cvete šport in posegneži si belje glave, da bi iznesli kako novo športno stroko. Ameriški kapitan Jozuva Stokum je svoj specijali šport že našel. Napravil si je malo „Yacht“, v kateri je samo za jedno časobro prostora, in v tej ladji hoče potovati okrog sveta. Pred nekaj meseci je odpotoval iz Bostonia — a od tedaj se o njem nič več ne čuje.

Darila:

Uredništvo našega lista sta poslala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Ivan Demšar v Železnih 7 kron 30 vin, nabranje v veseli družbi „pri Joži“. — Žveli rodojubni darovalci in njih nasledniki!

Za „Narodni dom“ v Ljubljani: G. Jožef Kršič, posestnik v Trbojah, po g. županu Ivanu Hribaru. Darovali so gg. Iv. Urbančič, grajsčak na Turun, Predvor, 20 K; Jož. Keršič, posestnik v Terbojah, 10 K; Jan. Saplotnik, posestnik v Tenetiščah, 6 K; Jan. Majdič iz Krajna, trgovec, in Fr. Šiffr, župan Šmartenski pri Kranji, po 4 K; Fr. Struppi, župan iz Hrastja, in Janez Moll iz Voglje po 2 K; Jož. Bduz, trgovec iz Goric, Jan. Golob, gostilničar v Kranji, Jož. Novak, župan v Matičab, Jan. Urbanc iz Leterz, delalci na novi cesti Pribičev. Vokle, Voglie, Berink po 1 K; Uch. Žbre, zidarji mojster v Kranji, Al. Bargant, posestnik v Šenčurji, Jan. Grajsar, gostilničar v Šenčurji, Fr. Dolžan, posestnik iz Gelnika, Jan. Roblek, župan iz Predvora, Karl Florian v Kranju, Zabret, župan v Predslju, Maur. Majar, pivovarnat in veleposestnik v Kranji, Fr. Kuralt, posestnik in gostilničar v Šenčurji, po 2 K; Mha Ropret, posestnik v Šenčurji, Fr. Bulauz, cestiar v Šenčurji, Prim. Kotnik, cestiar na Berniku, po 1 K; Fr. Gasperlin, gostilničar v Šenčurji, in Jos. Jecko, posestnik na Zgornjem Berniku, po 2 K; Matja Golob, gostilničar in mesar v Kranji, Jan. Grajsar, posestnik v Sv. Valburgi, po 1 K.

Brzojavke.

Dunaj 30. novembra. V današnji seji poslanske zbornice se nadaljuje razprava o regulaciji plač visokošolskim profesorjem in o podprtavljenju kolegnine. Razprava o ustanovitvi fideicomisja kneza Czartoryskoga bo silno burna.

Dunaj 30. novembra. Razni listi poročajo, da odstopi tukajšnji namestnik grof Kielmannsegg in da pride na njegovo mesto grof Merweldt. Z vladne strani se ta poročila prerekajo.

Sofija 30. novembra. Končni izid volitev še ni znani. Ministri so vsi izvoljeni. V Stari Zagori so bili krvavi izgredi. Opozicionalci so volilno komisijo razgnali in preprečili volitev. Sinoči so pristaši vladne stranke predili ministrom baklado. Stojlov je izjavil, da upa na zmago v celi deželi, kar ga bo vzpodbjalo, nadaljevati sedanje svojo politiko.

Sofija 30. novembra. Vojni minister Petrov je po pet ur trajajoči avdijenciji podal demisijo, katero je knez vzprejel. Petrov je imenovan generalom v rezervi.

Sofija 30. novembra. Pri včerajšnji volitvi v narodno skupščino so se tu primerili

veliki izgredi. Pred kneževo palačo se je zbrala številna množica in demonstrovala proti knezu, metala na redarje kamne in se šele umaknila, ko so prišli konjeniki. Stojlov je dobil 6714 glasov. Toliko glasov še nikdar ni dobil noben kandidat.

Proti revmatičnim bolečinam
uporablja se za vribanje bolečih telesnih delov
antirheumon lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta), Cena steklenici 25 kr. 5 (3202-4)

Štev. 25. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 749.

V torek, dné 1. decembra 1896.

Drugikrat:

D O M.

Igrokaz v štirih delanjih. Spisal Hermann Sudermann. Po-slovenil Anton Funtek. Režiser g. Rudolf Inemann. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 1/8. uri. Konec po 10. uri.

Cene prostorov so razvidne z gledaliških listov. Prihodnja predstava bo v četrtek, dné 3. decembra 1896.

IZ uradnega lista.

Izvršne ali ekskluzivne države: Martina Stepeca zemljišča v Dobravi in Zatičini, cenjena 2846 gld. 50 kr., dne 3. decembra 1896 in 9. januvara 1897 v Zatičini. Janeza Kepica posestvo v Podrečah cenjeno 932 gld. dne 7. decembra 1896 in 11. januvara 1897 v Kranju.

Loterijne srečke 28. novembra.

V Gradci: 12, 57, 65, 73, 34.

Na Dunaji: 60, 4, 66, 41, 59.

Meteorologično poročilo.

Nomer	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
28.	9. zvečer	731.5	-1.4	sr. svzh.	skoro jas.	
29.	7. zjutraj	733.8	-3.8	sr. svzhod.	skoro obl.	0.0
.	2. popol.	738.2	-2.8	sr. vzvzh.	sneg	
.	9. zvečer	745.8	-1.1	sl. svzh.	del. obl.	
30.	7. zjutraj	742.7	-12.1	sl. sever	jasno	2.5
.	2. popol.	741.2	-5.2	sl. svzh.	skoro jas.	

Srednja temperatura sobote in nedelje -1.4° in -3.9°, za 2.8° in 4.6° pod normalom.

Dunajsko bonze

dné 30. novembra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld. 15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	,	25
Austrijska zlata renta	122	,	65
Austrijska kronска renta 4%	100	,	75
Ogerska zlata renta 4%	122	,	25
Ogerska kronска renta 4%	99	,	10
Astro-ogerske bančne delnice	934	,	—
Kreditne delnice	361	,	75
London vista	119	,	95
Nemški drž. bankovci na 100 mark	58	,	85
50 mark	11	,	17
50 frankov	9	,	53
Italijanski bankovci	5	,	15
G. kr. sekinci	6	,	68

Dne 28. novembra 1896.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	144	gld. —	kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	190	,	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	131	,	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zač. listi	—	,	—
Kreditne srečke po 100 gld.	198	,	75
Ljubljanske srečke	22	,	75
Rudofove srečke po 10 gld.	22	,	—
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	153	,	70
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	451	,	—
Papirnatи rubelj	1	,	27

Št. 35.399.

Razglas.

Vseled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dné 11. novembra 1896 razpisujejo se pri podpisanim mestnim magistratu naslednja

službeniška mesta na novo organizovane mestne policijske straže:

- 1.) **službi dveh stražniških vodij** z letno plačo **600 gld.**;
- 2.) **službe desetih nadstražnikov** z letno plačo **500 gld.**;
- 3.) **službe dvajsetih stražnikov** z letno plačo **450 gld.**

Te službe so vse stalne in dobivajo stalno nameščeni stražniki aktivitetno doklado, ki znaša 10%, plače dotednega plačilnega razreda.

Razpisujejo se pa tudi **službe osemnajstih provizoričnih stražnikov** z letno plačo **400 gld.**

Vsakemu stražniku gre tudi naturalna obleka in obutev.

Prošnje za te službe je vložiti pri podpisanim magistratu

do 10. decembra 1896.

Prošnjo, katera mora biti pravilno kolekovana z vsemi prilogami vred, spisi prosilec sam in je pridelen izkazilo o starosti (krstni list), o trdrem zdravju, o posebni sposobnosti za službo, o znanju slovenskega in nemškega jezika v besedi in pismu in pa o dozdanjem vedenju in službovanju, oziroma poslovanju.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 16. novembra 1896

Prežalostnim srcemjavljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene matere, tašče, sestre in svakinja, gospe

Karoline Jurmann-ove

c. kr. deželnosodniškega oficijala vdove

ki je včeraj ob 1/4.12. uro predpolno, v 61. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabljene, iskreno ljubljene rajnke bode v nedeljo ob 1/4. ur. 11. uru popoludne.

Nepozabljena rajnka bodi priporočana v blag spomin.

Kranj, dné 29. novembra 1896.

(3313) Žaljuči ostali.

Najlažje prebavljava izmej vseh arseno- in železodržnih mineralnih vod.

Naravno arsen in Guberijev vrelec
zelezodržna mineralna voda
SREBRENICA v BOSNI.
HENRIK MATTONI
Tuchlauben 14—16 DUNAJ Maximilianstrasse 5
Wildprethmarkt 5. (2266—10)
Karlovvari, Franzensbad. — Mattoni in Wille, Budimpešta.

Spreten in pošten pisar
več slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi in izurjen v knjigovodstva, **15. dolgotrajne službe.**
Ponudbe se prosijo pod naslovom „**Pošten št. 18**“ doposlati upravnosti „Slovenskega Naroda“. (3312)

Dobra, pristna laška vina
predajajo se izvan mesta! (3300—8)
po 16 kr. liter
v Ljubljani, Vegove ulice št. 10.

Vizitnice
pripravljajo
NARODNA TISKARNA
v Ljubljani.
XXXXXX

Važno za usnjarje!

Posojilnica v Konjicah kupila je iz zapuščine znanega tovarnarja Janeza Stanzerja (3283—3)

tovarno za usnje in hišo z gospodarskim poslopjem.

Tovarna za usnje pripravljena je za 20 do 30 delavcev in se ponuja

v najem ali v nakup.

Več pove dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah na Štajerskem.

RAZGLAS.

S tem se otvarja XIX. kralj. ogerska

državna blagotvorna loterija

katero čisti dohodek je po sklepu Nj. c. in kr. apost. Veličastva dné 4. oktobra t. l. razdeliti tako, da dobé 1. zaklad, ki se ima ustanoviti za neimovite drž. uradnike, vbove in sirote, 2. Štefanijino zavetišče v Kézdi-Vásárhely-ju, 3. prvo budimpeštnsko otroško zavetišče, 4. Koloska „mensa academicia“, 5. počitniško kolonijalno otroško društvo, 6. društvo belega križa, 7. morska otroška bolnica, ki se ustanovi pri Cirkvenici in 8. prvi budimpeštnski otroški vrtec, vsak po 1/10, dalje 9. budimpeštnsko Elizabetno otroško društvo, 10. dekliška sirotišnica v Györnádváros-u, 11. Elizabetna sirotišnica v Nagyváradu in 12. budimpeštnska ljudska kuhinja v VII. okraju, vsak po 1/10 čistega dohodka.

Ta loterija ima vsega skup 3282 dobitkov, ki po igralnem načrtu skupno znašajo 160.000 gld., in sicer:

1 glavni dobitek z	60.000	gld.	2 dobitka po	2000	gld.
1 " "	15.000	"	4 dobitki	1000	"
1 " "	10.000	"	20 dobitkov	5.0	"
1 dobitek	5.00	"	50	"	"
1 " "	4.000	"	200	"	"
1 " "	3.000	"	3000	"	"

Zrehanje bude nepreklicno dné 28. decembra 1896. Vsaka srečka velja 2 gld. a. v. Srečke se dobivajo: Pri loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti (Pesta, glavni ca-rinski urad, poln nadstropje), — pri vseh loterijskih, solnih in davčnih uradih, pri večini poštnih uradov, pri „Mercur-ju“ na Dunaju in po vseh mestih in večjih krajih pri prodajalcih srečk.

Budimpešta, dné 4. oktobra 1896.

Kralj. ogersko loterijsko ravnateljstvo.